

LS-sak 52-26 - Orienteringssak om IA-bransjeprogram

Arbeidsutvalget innstiller for landsstyret:

- 1 Landsstyret tar saken om IA-bransjeprogram til orientering.

Sammendrag

IA-bransjeprogram er et samarbeid mellom partene i arbeidslivet med mål om å forebygge sykefravær og frafall. Landsstyret får med denne saken en orientering om dette arbeidet.

Saken gir en overordnet beskrivelse av FOs deltagelse i, og arbeid med, IA-bransjeprogrammene for henholdsvis sykehus, barnevern samt skole og SFO.

Saksbeskrivelse

IA-avtalen (intensjonsavtale om et inkluderende arbeidsliv) er et samarbeid mellom myndighetene og partene i arbeidslivet. Intensjonen med avtalen er å bidra til et arbeidsliv med plass til alle gjennom å forebygge sykefravær og frafall og på den måten bidra til økt sysselsetting. Dette skal gjøres i trepartssamarbeidet, og partene er enige om å forsterke den forebyggende innsatsen i arbeidsmiljøarbeidet, bedre sykefraværsoppfølgingen, gjennom informasjon og opplæring bidra til forsterket innsats i den enkelte virksomhet og å øke kunnskapen om sykefravær, frafall og virkningsfulle tiltak for å få ned fraværet.

I IA-avtalen 2019-2022 ble det avtalt at partene skulle sette inn spisset og prioritert innsats i bransjer og sektorer hvor det var potensial for å redusere sykefravær og/eller frafall, og bransjer som ble vurdert som særlig utsatt for omstilling. Dette var bakgrunnen for etableringen av følgende IA-bransjeprogram våren 2019: 1) Sykehus, 2) Sykehjem, 3) Barnehager, 4) Leverandørindustrien – olje og gass, 5) Næringsmiddelindustrien, 6) Rutebuss og persontrafikk og 7) Bygg og anlegg. Tanken bak programmene er at utfordringene i ulike bransjer er forskjellige, og at det derfor er ulike tiltak som trengs for å bidra til å redusere sykefravær og/eller frafall i den enkelte bransje. IA-bransjeprogrammene skal bidra til å styrke samarbeidet mellom arbeidsgiver, tillitsvalgte og verneombud på den enkelte arbeidsplass, i tillegg til å utvikle og spre verktøy, metoder, kurs og opplæring som passer den aktuelle bransje.

FOs involvering i IA-bransjeprogrammene

FO har siden etableringen av IA-bransjeprogram sykehus vært delaktig i arbeidet gjennom deltagelse i programmets overordnede styringsgruppe. Programmet er godt etablert og tatt i bruk i alle regionale helseforetak. Programmet tilbyr tre systemtiltak som er utviklet for å jobbe med programmets tre innsatsområder:

- forebyggende arbeidsmiljøarbeid – Der skoen trykker
- langvarig og/eller gjentakende, hyppige fravær – Tidlig og tett på
- oppfølging av sykehussektorens årlige medarbeiderundersøkelse – Sammen om forbedring

I IA-avtalen 2025-2028 beskriver et av tiltakene at eksisterende bransjeprogram skal formidle og spre aktivitet, tiltak og verktøy for bedre arbeidsmiljø og lavere sykefravær til resten av bransjen. Videre at det opprettes enkelte nye bransjeprogram innenfor et utvalg av aktuelle bransjer kartlagt av STAMI. Våren 2025 ble det avklart at det opprettes nye IA-bransjeprogram for følgende bransjer: 1) Barnevern, 2) Skole og SFO, 3) Sykehjem og hjemmetjenesten og 4) Butikkhandel.

Siden etableringen har FO, gjennom LO, hatt en sentral rolle i bransjeprogrammene for barnevern og skole og sfo. I begge disse deltar FO med representanter både i de overordnede styringsgruppene og arbeidsgruppene som er nedsatt for å organisere og operasjonalisere arbeidet. Disse bransjeprogrammene har gjennom høsten -25 og våren -26 vært gjennom en oppstarts- og etableringsfase hvor det er jobbet med utarbeidelse av program- og handlingsplaner, valgt ut verktøy som skal videreutvikles og tilpasses bransjene, informasjonsspredning og rekruttering av virksomheter til å delta. Begge programmene har oppstart høsten 2026 for virksomheter som har meldt seg for å delta.

Målgruppen for bransjeprogram barnevern er kommunale barneverntjenester og institusjonsbarnevernet, dvs. barnevernsinstitusjoner i Bufetat, Oslo kommune og det private barnevernet (ideelle og kommersielle). Målsettingen er 10% reduksjon i sykefravær i ca. 100 virksomheter, eller avdelinger av virksomheter, som er deltagende i bransjeprogrammet, samt bred kjennskap til bransjeprogrammet i barnevernet generelt. Virksomheter som deltar i programmet fra begynnelsen er med på å teste og videreutvikle konkrete verktøy for bransjen.

Målgruppen for bransjeprogram skole og SFO er alle ansatte i SFO, grunnskole og videregående skole. Alle yrkesgrupper som jobber i skole og SFO og som rektor/skoleleder har arbeidsgiveransvar for er omfattet av programmet. Programmet gjelder både private og offentlige skoler. Målsettingen er også for dette programmet en reduksjon i sykefravær på 10% i om lag 100 skoler eller avdelinger av skoler/SFO som deltar, samt bred kjennskap til bransjeprogrammet blant skoler og SFO ved utgangen av IA-perioden. Også i dette bransjeprogrammet vil virksomheter som deltar fra oppstarten nå i høst være med å teste ut og videreutvikle verktøy for bransjen.

For begge disse IA-bransjeprogrammene vil STAMI gjennomføre følgeforskning knyttet til arbeidsmiljø i deltagende virksomheter.

Dette blir viktig videre

En viktig oppgave for alle parter i bransjeprogrammene er å bidra til informasjonsspredning om arbeidet, og gjennom det gjøre programmene kjent i egen organisasjon. FO har så langt lagt ut nyhetssak, sendt ut informasjon til tillitsvalgte og medlemmer i nyhetsbrev og hatt

temaet oppe i forum for lønns- og arbeidsforhold. Det er opprettet kontaktpersoner for de nye bransjeprogrammene i avdelingene, og ved forbundskontoret er det en rådgiver som har ansvar for å koordinere FOs interne arbeid med programmene. Dette skal være en kanal både for informasjonsspredning og oppdatering om aktuelle nyheter, men også for å gi tilbakemeldinger til forbundskontoret om medlemmer og tillitsvalgtes erfaringer med arbeidet ute på den enkelte arbeidsplass – slik at disse kan tas med tilbake til utviklingsarbeidet i bransjeprogrammene. I tiden fremover vil nyheter om bransjeprogrammene sendes ut til avdelingene som igjen kan videreformidle til tillitsvalgte og medlemmer. Dette vil også kunne bidra til rekruttering av virksomheter til å delta gjennom at tillitsvalgte lokalt på sin arbeidsplass fremmer arbeidet.